

In deze bundel kan u de voor openbaarmaking vatbare dossierstukken bij de volgende mededelingen vinden:

- 1. Addendum bij het ontwerp van beleidsnota Werk en Sociale Economie 2020-2025.- Kennisneming (met bijlagen voor de raadsleden)**

1. Addendum bij het ontwerp van beleidsnota Werk en Sociale Economie 2020-2025.-
Kennisneming (met bijlagen voor de raadsleden)

Openbare bijlage(n)

- Addendum bij het ontwerp van beleidsnota Werk en Sociale economie.pdf

September 2020

Inleiding

Onze arbeidsmarkt is sinds het bekend maken van de ontwerpbeleidsnota Werk en Sociale economie sterk veranderd. COVID zorgde voor een schok, waarvan het einde noch de totale impact op dit moment al duidelijk is.

Data van Arvastat tonen een duidelijke stijging van het aantal werkzoekenden voor Gent in de eerste helft van 2020 (+1.588). Op basis van inschattingen van het IMF projecteren we een toename van 2500 tot 4500 werkzoekende Gentenaars dit jaar. Ook het aantal nieuwe vacatures kent een sterke daling. COVID zorgt zo op korte termijn tegelijkertijd voor een toenemende instroom van werkzoekenden en voor een dalende arbeidsvraag in de meeste sectoren. Voor wie werkzoekend is, wordt het daarom 'niet alleen drummen aan de poort maar ook achteraan in de wachtrij'. (Baert et. al 2020, p.17).

De nieuwe instroom werkzoekenden, met uitzondering van de instromers uit het onderwijs, staat nog dicht bij de arbeidsmarkt: zij hebben recente ervaring en hun attitudes worden goed gepercipieerd. Voor mensen die reeds voor COVID langdurig op zoek waren naar werk, is het dus nog moeilijker geworden een job te vinden. Daarenboven wordt ook niet iedereen even hard getroffen door de crisis. Zo vallen werknemers uit de 'flexibele schil' (bv. uitzendarbeid of andere flexibele arbeidsvormen) buiten het vangnet van de tijdelijke werkloosheid. Net in de zwaar getroffen sectoren, zoals bv. autoassemblage, toerisme of horeca, maakt men veel gebruik van deze statuten. De impact van COVID op de Gentse gezinnen is dus groot. Dat blijkt bovendien ook uit stijgende aanvragen bij het Gentse OCMW.

Op langere termijn blijven de uitdagingen voor de arbeidsmarkt echter dezelfde. Onder druk van de vergrijzing en de daling van de bevolking op arbeidsleeftijd zal de mismatch tussen vaag- en aanbodzijde een grote uitdaging blijven. De transitie naar digitaal werken is zo mogelijk nog versneld door COVID. Om veerkrachtig te blijven, ook in het licht van toekomstige schokken en veranderingen, blijft het belangrijk om nu niet alleen 'de brand te blussen' maar om meteen toekomstgericht te heropbouwen. Een betere verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt blijft daarbij belangrijk, niet alleen in functie van de uitstroom uit onderwijs maar nog meer in functie van levenslang leren en 21ste-eeuwse vaardigheden. Opleiding (upskilling/reskilling) en vlotte transitie van werk naar werk zijn belangrijk – binnen en tussen sectoren. Er moeten ook meer mensen aan het werk, in duurzame en kwalitatieve jobs die in evenwicht zijn met bv. een zorgrol thuis. Drempels naar werk, zoals bv. taal of digitale vaardigheden moeten worden aangepakt.

Hoewel de grote hefboomen tot dit soort structurele hervorming op het bovenlokale niveau liggen, wil Stad Gent complementair daaraan en in samenwerking met alle belanghebbenden, mee de kar trekken. Dat gebeurt via het Gentse Arbeidspact, dat centraal staat in de beleidsnota Werk en Sociale economie. Op dit moment is het Vlaamse relanceplan voor de arbeidsmarkt echter nog niet gekend. Stad Gent en VDAB blijven daarom in nauw overleg in functie van complementair werken en afstemming van de gezamenlijke acties. Er komt ook een addendum bij de samenwerkingsovereenkomst tussen Stad Gent en VDAB.

Het Arbeidspact blijft dus de leidraad voor het relancebeleid van Stad Gent. De langere termijn blijft de strategie bepalen. Maar de situatie die ontstaan is door COVID vraagt om relancemaatregelen, die de nieuwe en acute problemen op korte termijn aanpakken. Stad Gent maakte daarom 775.000 euro extra vrij voor relancemaatregelen rond Werk en Sociale economie.

Dit addendum bij de beleidsnota Werk en Sociale economie licht toe welke extra acties er worden voorzien. Ze kwamen tot stand na overleg met de sociale partners en VDAB via de stuurgroep van het Arbeidspact. Ook de beleidsgroep van Gent, stad in werking werd bevroegd. De Gentse sociale economiebedrijven gaven hun input via het Bedrijvenplatform Sociale Economie.

Relance: extra initiatieven

Stad Gent ondersteunt de relance voor de Gentse arbeidsmarkt op vijf domeinen:

1. Versnelde dienstverlening voor tijdelijk werklozen, nieuwe werkzoekenden en leefloongerechtigden, met extra aandacht voor knelpuntsectoren;
2. Extra ondersteuning voor de arbeidsmarktintrede van schoolverlaters, met extra aandacht voor kortgeschoolde of ongekwalificeerde jongeren;
3. Extra begeleiding van kwetsbare doelgroepen en niet-beroepsactieven, gegeven de verwachte verdringingseffecten;
4. Extra ondersteuning voor het wegwerken van digitale drempels naar werk; en
5. Een sterkere doorstroming van de sociale economie naar het NEC, specifiek in de knelpuntsectoren.

1. Versnelde dienstverlening voor tijdelijk werklozen, nieuwe werkzoekenden en leefloongerechtigden, met extra aandacht voor knelpuntsectoren

- Stad Gent biedt werkzoekende, leefloongerechtigde of tijdelijk werkloze Gentenaars de kans om zich op de arbeidsmarkt te versterken. Dat aanbod is complementair aan het aanbod van VDAB. Concreet zal de Stad Gent **loopbaanbegeleiding** aanbieden aan inwoners die er niet voor in aanmerking komen volgende de geldende Vlaamse regelgeving (bv. omdat ze nog te weinig anciënniteit hebben opgebouwd), zoals bijvoorbeeld schoolverlaters.

Loopbaanbegeleiding moet helpen om zich te (her)oriënteren naar werk of opleiding op een arbeidsmarkt in verandering. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om **arbeidsmarkteducatie**, waarbij wordt stilgestaan bij toekomstgerichte competenties, krimp- en groeisectoren etc. Ook wordt het (online-) opleidings- en begeleidingsaanbod toegelicht en gepromoot. We richten ons daarbij prioritair op de horeca- en uitzendsector.

De bedoeling is om deze mensen zo snel mogelijk weer aan het werk of in een toekomstgerichte opleiding te krijgen, en dus te vermijden dat zij langdurig werkloos worden. Bovendien is de prognose dat heel wat tijdelijke werklozen omwille van de negatieve economische gevolgen van deze crisis op termijn toch nog hun werk zullen verliezen. Op langere termijn weten we dat er een krapte blijft op de arbeidsmarkt. Er is nu dus een kans om mensen op een uitnodigende manier hun **carrièrepad** een stuk meer in eigen handen te geven.

- Naast de bestaande samenwerkingsovereenkomsten met de opleidingsfondsen van de horeca- en bouwsector (HorecaForma en Constructiv), zal Stad Gent ook **een convenant afsluiten met het vormingsfonds voor de uitzendsector (TRAVI)**. We stimuleren hen om hun huidige en toekomstige personeelsleden bij te scholen. Waar nodig ook in functie van brede inzetbaarheid in de eigen sector maar ook in geval van een eventuele overstap naar een andere sector.
- We vervoegen de opstart van het project '**De Loopbaanlift**'. Het project wil zo veel mogelijk bestaande data en tools omtrent **leerloopbanen** en **competentiemanagement** koppelen, om individueel advies op maat te kunnen bieden aan de Gentenaars. Bijvoorbeeld via competentiechecks in functie van iemands 'competentiekloof' op de arbeidsmarkt van de toekomst. Het project moet kandidaat-werknemers toekomstgericht helpen (her)-oriënteren. *(Parallel en complementair lopen de piloottrajecten in het kader van het ESF-project **House of Skills Gent**, met werknemers van 2 Gentse bedrijven.)*

2. Extra ondersteuning voor de arbeidsmarktintrede van schoolverlaters, met extra aandacht voor kortgeschoolde of ongekwalificeerde jongeren

Jaarlijks komen er ongeveer 7000 jongeren van de schoolbanken terecht op de arbeidsmarkt (arrondissement Gent). Deze jongeren maakten bovendien op veel beperktere wijze kennis met de arbeidsmarkt door het wegvallen van stages, arbeidsmarkteducatie, infomomenten... en komen nu terecht op een arbeidsmarkt in crisis. Dat kan een doordachte studiekeuze en/of vlotte overgang naar de arbeidsmarkt bemoeilijken en leiden tot zgn. littekeneffecten op de langere termijn.

Stad Gent wil deze jongeren een extra duw in de rug geven naar werk, met extra aandacht voor kortgeschoolde of ongekwalificeerde jongeren. Daarom organiseert Stad Gent in samenwerking met VDAB en partners van Gent, stad in werking, een **pop-up voor schoolverlaters** in de Brabantdam¹. Schoolverlaters kunnen er elke weekdag terecht met alle vragen omtrent werk zoeken en vinden. Consulente(n) helpen hen met hun inschrijving bij VDAB, met tips over (digitaal) solliciteren, met informatie over de arbeidsmarkt, sociale zekerheid, enzovoort. Waar nodig worden de jongeren doorverwezen naar verdere ondersteuning. In de pop-up 'Klaar voor take-off' vinden schoolverlaters een uitgebreid aanbod aan workshops, infomomenten, stages en vormingen. Ze leren er onder meer ook een cv of motivatiebrief opstellen, zichzelf pitchen en digitaal solliciteren.

Als onderdeel zal Stad Gent ook **beroepinlevingstages** (BIS) cofinancieren. Zo krijgen schoolverlaters de kans om ervaring op te doen op de werkvloer, en krijgen ze meer inzicht in specifieke jobs en in de competenties die er gevraagd worden.

3. Extra begeleiding van kwetsbare doelgroepen en niet-beroepsactieven, gegeven de verwachte verdringingseffecten

De combinatie van meer werkzoekenden met een lagere arbeidsvraag en met de nabijheid van de nieuwe werkzoekenden tot de arbeidsmarkt, kan tot nieuwe **verdringingseffecten** binnen de arbeidsreserve leiden. Zeker de meest kwetsbaren worden achteraan in de wachtrij verdrongen. Ook het verleiden van niet-beroepsactieven naar werk kan in de gegeven omstandigheden extra moeilijk zijn.

Daarom zal Stad Gent samen met VDAB bij ESF een uitbreiding en verlenging aanvragen (en cofinancieren) van het project '**Jobteam Gent**'. Het beoogde bereik wordt opgetrokken van 920 naar 1250 werkzoekenden in begeleiding.

Door de extra inzet van **intercultureel bemiddelaars** zet het project in op een beter bereik van vluchtelingen en mensen met een migratieachtergrond.

Het Jobteam zal ook de samenwerking opzoeken met verschillende initiatieven op wijkniveau, om via **vrijwilligerswerk** het leren op de werkvloer mogelijk te maken.

¹ Zie stad.gent/takeoff

4. *Extra ondersteuning voor het wegwerken van digitale drempels naar werk*

- Stad Gent koopt **100 digitale pakketten** aan (laptop met softwarepakket en internetaansluiting) die in bruikleen gegeven worden aan werkzoekenden binnen de doelgroep van het Jobteam. Er zal ook een **coach** worden aangeworven die voor de begeleiding en het verbeteren van de digitale vaardigheden van de cliënten zal instaan. Op die manier wordt een drempel naar digitaal werk zoeken en solliciteren bij de meest kwetsbaren opgevangen.
- Verder zetten we **een uitgebreide proeftuin op rond digitaal rekruteren** in sectoren met knelpuntvacatures. Zo zijn bedrijven uit het havengebied North Sea Port steeds op zoek naar medewerkers in het bezit van een technische bachelor.
- Het project '**Digitale Smaakmaker**' zal verlengd worden en wordt uitgerold in bedrijven uit de regio. Het project zet in op een hogere retentie van medewerkers, door het opleidingsaanbod inzake **digitale competenties** te ondersteunen.
- Het project '**Digitaal Werkt**' wordt uitgebreid. Het project versterkt de **digitale skills van arbeidsbemiddelaars** bij derden (niet VDAB).

5. *Een sterkere doorstroming van de sociale economie naar het NEC, specifiek in de knelpuntsectoren.*

Meer werknemers met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt kunnen duurzaam aan de slag op de reguliere arbeidsmarkt, specifiek in de knelpuntsectoren.

De partners van het Gents Loopbaancentrum voor sociale economie onderzoeken aan de hand van een *social service design*-traject hoe meer werknemers met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt succesvol aan de slag kunnen op de reguliere arbeidsmarkt. Hierbij wordt de overdracht van de HR-expertise van de SEC naar het NEC als oplossingsstrategie onderzocht. Voorstellen voor oplossingen worden getoetst via een proefproject, zodat snel kan worden bijgestuurd. Op die manier dragen we bij aan een meer succesvolle doorstroom van SE-werknemers naar de reguliere arbeidsmarkt. De uitkomst van deze oefening kan tevens worden ingezet bij de ontwikkeling en uitrol van individueel maatwerk.

